

سِرِّ السُّلْطَانِ

سِرِّ السُّلْطَانِ ۱۳۳۰

اتبعون اهدكم سبيل الرشاد

دینی، علمی، ادبی، سیاسی ہفتہ لاق مجموعہ اسلامیہ در

والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم

صاحب و مدیر مسئول : ع . اشرف اربیب

« صفحات » شاعرینه

- ۱ -

« خسته قفا ، خسته قلب » توسم ایتدیکم بزم ادبیاتک آآننه عبدالحق حامد سعادتلی برسر نوشت یازدی ، شعرک فضای شئوننه قوجه برلوح محفوظ آصدی ، اونی بر طرفه براق ؛ اوندن صوکره ترکیه ده لذله او قودنیغ بر قاج شاعر دن بری سنسک ما کف ! اونه کی ارباب قلمی انجق قرائت ایدرم ؛ حالبوکه حامدله سنی ایشندیکم ، دیکله دیکم دقیقه لر اولور . سز لک قلمکیز دماغ و قلبکیزه قولکیزک اعصاب و عضلاتیه دکل ، بالذات مربوط . « بلز باسقال » انسانی تعریف ایدرکن « متفکر بر قامش » دیور . بنده حامدک ، سنک و ممانلارینک قلمنه باسقالک نای متفکری دیبه حکم .

« اشبر » له « صفحات » ی او قورم ، صانیرم که حامدله ما کفک قریحه سی دهان اولمش بر روح درده برشیلر سویلیور . سن بر پیانونک سیاه تخته سی آرهنندن چقان بیاض دیشلر کی کیجه نک قارا کلقلری ایچندن ضیالری اوزانان ییلدی رملره قلمکله دو قونور ، ایشندیکک صدای ایشندیکک ضیادن چیقاریر بیوجک بر صنعتکار فطریسک .

سن دره کنار لرنده طبیعتدن کریمه یتیم ایچهرک یتیشن سازلره تماس ایدن ایرماقلر کی هر موجه خفیفک اوطیعت ربانی اوزرنده بر موجه موسیقی لطیف حاصل ایدرک متادیا آقغه محکوم بر کوز یاشی سک . اویله بر کریمه که منبعک کندی کهواره ک ، منصبک ده کندی مقبره کدر .

حامد ایسه باشقه فطرتدر ؛ قارا کلقلری هم متفکر هم متکلم قیلار . شجرلره ، شجرلره تعاطی حسیات ایتدیرر . سکون مدفنده اهزاز ، حفره ظلمتده اعتلا ، قرده نشیب و فراز ، صعود ضیاده حفره ظل کوسرتیر ؛ مخلوقاتی ، اوچپورسه ییلدیرم نادلی ، یورویورسه ، محور ارض آیاقلی در . خلاصه اویله بر شاعر که فسنگ آلتنده بر قاج پارچه قیل و کیمک یرینه لیل عدملر اوچار ، اهرام سرمدیتلر قیام ایدر . بعضاً او قدر عجوبه اولور که شیطان ، جنه ، بریه ؛ بعضاً او قدر متعالی کورینور که ، الهه لره بکزر . بناء علیه اوداهی شعردر ، سن شاعر صنعتکار سک . کهاتم و کهانته اعتقادیم یوق که استقبالی کوریم ؛ فقط اویله کورینور که برایی عصر صوکره سنی ادبیاتده شکلا ، موضوعاً حاصل ایتدیکک انقلاب ایچون او قورلر . حامدی ایسه شکلندن دولایی دکل ، معناسندن ، شعریتندن طولایی هم او قورلر ، هم از برلرلر .

اونکچون سن و امثال محترمه ک ایکی اوچ عصر صوکره آنجق ملتکزک تاریخ ادبیات کتابلرنده یاشارسکز . حامد ایسه تا کندنده الی یوم القیام معمر اولور .

حامدده حامد یوکسلیر ، سنده صنعت اعتلا بولور . خلاصه آره کزده کی فرق شودر : او ، ابداع ایدر . سن ، یاپارسک .

§

شیمیدی بر آزده رکنی اولدیغک حالده تواضعاً بر ناظمی ، بر منتسبی یم دیدیکک ادبیاتمکزک احوال اخیرهنندن بحث ایدیم ، اوندن صوکره صدد متخدمه کیره حکم .

« هوغو » نیم ایچون ییلدی رملردن یایلیمش بر طاع در که تقدراطش آتسلر بر ذره سنی بیقه مازلر . مفکره م آخرته قومشومی یاراتیلیمش ، یوقسه طوپراغم مزار قدما انقاضندمی آلمش ، ندر ، هوغو یوله حامد ایچون تقدیر اولدی ، تفسخ ایتدی دیسلر ایکیسندن ده کچیم . ادبیاتده بو ایکی دهایه ملاقی اولماسیدم ، بلکه بو کون ادبیات بکا برشیلر سویلزدی .

هوگونک ایکی هفته ارل (انلزمان) عنوانلی بر پارچه سنی او قودم که قوم در یالرنده مغروقاً اولن بر بدبخت مخیل تصویر ایدیور . فقط نه تصویر ! .. انسان او قودقچه کندی ایاقلرینک آلتنده کره نک بتون جاذبه مرکزیه سنی هر ذره خاکنه جمع ایشم بر مزارک آچیلدیغی کورویورم وهنه دوشر . وجودینک هر مسامندن بر صوک نفس چیقیور صانیر . مزار جاذبه دارک هر ذره سیله کندی خون دافعه نشارینک هر قطره سی آرهننده بر جاذبه ودافعه محاربه سی باشلادیغی طویار ! .. خلاصه بو قدر جانلی بر اولوم تصویرینی آثار ادبیه صحیفه لرنده دکل ، اجزای جسم و روح اولان افرامک اولوم یتاقلرینک چارشافلری کنارنده بیله او قومدهم .

بر بیچاره دوشون که بر قوم دریاسنه آتیلیمش ؛ طوپراق کندیسنه هم مقتل ، هم مقبره ! محیطی هم قابض روحی ، هم زائر جسدی ! قوم موجانی ایچنده هم جسدی هم روحی مدفون ! ..

بویله بر عثمان ریک شهیدینه آجهاز میسک ؛ بالطبع آجیرسک . بنده آجیدم . فقط بن فضل اوله رق خطوه ترقیسنی کندیسنک قاتلی اولان بوزواللی اینه بزم ادبیات میته آرهننده قره طالع مشابهی ، سوء عاقبت مقارنتی بولدم ده دهاز یاده تأثر حسلری دویدم . ادبیاتمزده طبقی او عثمان ریک شهیدی در که ترقی نامنه بر خطوه اتدقچه اجل قضا چهره ملی بر مزاره کومولمش .

باق هوگونک او پاچه سنی (ادبیات عثمانیه) عنوانیله ترجمه ایده یمده شو اجل قضا لوحه سنک بزم ادبیات منقرضه یی نه درجه یه قدر خاطر لاتدیغی کور .

ادبیات عثمانیه

« آیاقلرنده هر آدم اتدقچه بر آغیرلق طویار . بردنبره ایکی اوچ پارمی چوکر ، چوکر . اکلاکه بر زمین متین اوزرنده دکل ؛ اطرافنی تدقیق ایتک ایچون طورور .

بردنبره آیاقلرینه باقار ، آیاقلری غائب اولمش ، قوملر اورتمش . آیاقلرینی قومدن چکر ، کری دوزر ، او زمان دها درین کومولور . قوم طوپوقلرینه قدر چیقار . بوندن قورتیلیر ، صوله طوغرو آتیلیر : قوم یاری دیزلرینه قدر چیقار ؛ صاغه آتیلیر : قوم دیزلرینک اوستنه چیقار .

او زمان دهشتلر ایچنده قالارق اکلازلر که بر ریک متحرک عثمانیه دوشمش ، آلتنده کی اویله بر محیط مهیب که ایچنه دوشونجه انسان یورومکدن ، بالیق

تربیت و تدریس

مکتب‌برده تدریس اولنه‌جق علومک ترتیبی

مکتب‌برده تدریس اولنه‌جق علوم و فنونک ترتیب و تنظیمی خصوصنده نه‌کی اساسله استناد ایدیله‌جکدر؟ عجباً تدریس اولنه‌جق‌شا کردانی، یوقسه تدریس ایدیله‌جک شیلیرمی نظر اعتباره آلمق ایجاب ایدر؟ چوجقلرده ملکات دماغیه تمرینلر و تعلیملرله تدریجاً انکشاف و ترقی ایده‌جکی جهتله بر درسک مباحثی شا کردانک ملکات دماغیه‌لرینه کوره ترتیب ایتک پک طبیعیدر .

فقط، فنلرک آیری آیری تنظیمی خصوصنده تدریس اولنه‌جق موادک نظر اعتباره آلمسی داها موافق اولور .

درسلرک ترتیبده فنون مختلفه آرسنده‌کی سلسله منطقی‌نک کوزه‌دلمسی ضروریدر . مثلاً جبر و هندسه درسلری بهمه‌حال علم حسابدن سوکره کوستریله‌بیلور . مقدمات جبری تدریس ایدلمه‌دن اول مثالات تعلیمنه قالدیشیلورسه بیوده یره طلبه‌نک دماغی یورمقدن باشقه هیچ بر فائده حاصل اوله‌مز .

شوحالده باشقه بر فقه استناد ایدن بر درسک تدریسندن اول اوفنک مباحث لازمه‌سی کوسترلمش اولمیدر .

تدریس‌انده تکامل و اختصاص تدریجی اصولنک تعقیب ایدلمسی پک‌چوق فائده‌تأمین ایدر . آنجق بوسایه‌ده شا کردانک قوه دماغیه‌لری یورلمقسزین اساسلی انکشافاته مظهر اولور .

تدریس‌انده استنادکاه اولان لسان و قواعد لسانیه، قرائت و املا، مبادی حساب‌کی معلومات اساسیه تعلم ایدلدکن سوکره دیگر فنلره کچمه‌لیدر . فقط باشلانغچده چوجوغی بونلرده متخصص یا مق‌کی بر فایه کوزت‌تمامک ایجاب ایدر .

شا کرده ایلک اول اوفنک یا لکز معلومات عمومی‌سی کوسترلملی‌در . و یریله‌جک معلوماتک اساسلی اوله‌سنده اعتنا ایتک اقتضا ایدر .

معلم شا کردانه تدریسنه یکی باشلانیلان بر فنک، غوامض و دقایقندن اصلاحات ایتیمه‌رک منطقی بر اصوله توفیقاً ک اساسلی مباحث عمومی‌سی کوسترملکله اکتفا ایتمیدر .

بوسایه‌ده شا کردانک ره‌کندار تعلمنه خفیف ، فقط امنیت بخش برضیا نشر ایده‌بیله‌جک بر منبع احضار ایدلمش اولور .

بر فنی اوکر نمک ایچون اول باول اوفنک معلومات اساسیه‌سنی الله ایتک اقتضا ایدر . بو خصوص‌ده آنجق تکامل تدریجی اصولنک موفقیتله تطبیق سایه‌سنده ممکن اوله‌بیلور . تکامل تدریجی اصولی تطبیق ایدلدیکی تقدیرده تدریس‌انده ایلریله‌دکجه شا کردانک بویوک بویوک مشکلاته معروض قالمیرینه میدان بر ایلیمامش اولور .

چونکه اولجه عمومی‌اساسلری اوکر نیلن بر فنک مباحث غامضه

یوزمکدن عاجز قالیر . او زمان اوموزنده‌کی یوکی - قضا زده بر کمیک دکزه حوله آتسی قیلیندن - فرلا توب تخفیف ایتک ایستر . فقط آرتق زمانی کچمش ؛ قوم ، دیرلرینک اوزرینه قدر چیقمشدر .

باغیریر ، شایسته‌سنی [۱] ، یاخورد مزابلتی صالار : قوم کندیمینی اوزرینه‌ده اعماقنه دوغرو چکر . اکر ساحل سلامت ایصنر و کیمسه‌سنر ، اکر طوپران اوزاقسه ، اکر جوارده فدائی فطرت کیمسه‌لر یوقسه ، ایش ایشدن کچمش دیکدر . او حالده (آنلیزمان) ه محکوم .

اوت ، (آنلیزمان) ه یعنی اومد فونیت مخوفیه محکوم دیکدرکه مدیددر ، لایحطی‌در ، شفا ناپذیردر ، استعجال و امهال ایتسی غیر ممکندر ، ساعتلرجه دوام ایدن ، سزی ایا ، اوستنده کزرنک ، صاغ و سالم ایکن ، سربست ایکن کلیر یا قالار ، ایقلر کزرن کلوب طوتار ، چکر ، بر حالده‌که تثبیت ایتدی‌ککر هر سعی ، اظهار ایلدی‌ککنر هر استمداد سزی اونک اعماقنه بر آزدها چکوب سور و کلر ، ثبات و مقاومت کوری تنبیه‌کی تشدید ایتکله جزالندیر مق ملکسه‌سنه و طورینه مالکدر ، داغلی ، آغاجلری ، یسپیل قیرلری ، صیفیه‌لرک باجالرندن چیقان دومانلری ، دکزلرده یوزن صندالردن یوکسلن یلکسلری ، اوچان و اوتن قوشلرک نغمه‌لرینی ، کونشی ، کوک یوزینی سیر ایتک ایون زمان بر اقره‌ش انسانی طوپراغه دفن ایدر .

(آنلیزمان) مدوجزردن یاپیلمش بر مزاردرکه یرک دیندن بری حیاته دوغرو یوکسلیر . هر دقیقه ، نلمه‌سی ممتنع ، بر کفن اورده و کیدیریر . زوالی ، اوتورمه‌یه ، یاغیه ، سورونه‌یه ، چالیشیر . فقط بتون حرکاتی کندیمینی تدفین ایدر . طوغرو لور ؛ چوکر ؛ بوغولدیغنی حس ایدر ، فریاد ایدر ، آغلار ، بولولطره باغیریر ، قوللری بوکولور ، امیدنی بیتر . ایشته قرنه قدر قومک ایچنده ؛ قوم کوکسنه قدر چیقار ؛ آرتق ، کندی نغشک یم برهیکلیدر ! .. آلرینی قالدیریرر ، مهور اینلر فیلاتیر ، طرناقلری قومک اوزرنده تقلص ایدر ، بوکول بیغینه استناد ایتک ایستر ، مهالکانه هیچ قریقلره آغلار . قوم یوکسلیر ، اوموزلرینه واریر ، بوینه قدر چیقار : آرتق شیمدی یالکز چهره‌سی کورونور .

آغزی باغیریر ، قوم اونیده طولدیرر : آرتق سکوت ! ...

کوزلری حالا کوریر ، قوم اونیده طولدیرر : آرتق کیجه ! ...

صوکره آلی غائب اولور ، بر آرزواج پارچه‌سی قوملرک اوزرنده تتر . بر آل چیقار ، قومک سطحی دلر ، قیلدار ، غائب اولور .

یر انسانک معنوم بر سیلنمه‌سی ! ..

- ویقتور رهوغو -

ایشته بو پارچه بزم ادبیاتک ترجمه‌حالی‌در . ایلرله‌مک املیه آتدینی هر خطوه کندی قاننه کیدی ، بر زمان کلدی کری دونمک ایسته‌دی ، اوده قابل اولامدی ، نهایت کندی مرکز ثقلی ، کندی مزار مظلمی اولدی ، ارتحال ایتدی کیتدی .

طبیعتک محاسنه دائر بزده بر شیلر یازلمشسه ، طبقی (آنلیزمان) له اولن اوزواللی‌نک مزار مقتل - دیدارینه نزول ایدرکن قوشلری ، بلوطلری ، یلکسلری ، آغاجلری ، قیرلری نظر احتضار ایله سیر ایتسی کیدرکه ادبیاتمز طبیعتک الذی روح محاسنی بو قدر میتانه نظرلرله تماشا ایتدی .

بو ، سکا کلنجه‌یه قدر اولوب بیتن شیلر ، سن نه یاپدک؟ شیمدی‌ده

اونی سویلیه‌جکم .

مدحت جمال

[۱] ادبیاتمز بوشابقه‌یی کلاه عنعناتک ایرلری هنوز آلتندن سیلنمه‌دن قفاسنه کچیرملکله مضحکات دهردن اولمشدی .